

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:3265

av Emma Henriksson m.fl. (KD)

med anledning av prop. 2015/16:43 Stödboende – en ny placeringsform för barn och unga

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att barn och unga som riskerar att försvinna eller utsättas för människohandel inte bör placeras i stödboende och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det aktivt bör övervägas om delat boende, i stället för enskilt boende, är det bästa boendevalternativet för barnet eller den unge och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av stöd för dem som helt saknar anhöriga, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förutsättningarna för barn och unga i stödboende att sköta sin ekonomi och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheterna bör få i uppdrag att genast återkomma till regeringen om de ser brister i utformningen av den nya boendeformen eller i tillämpningen som innebär att barn och unga riskerar att fara illa, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Inspektionen för vård och omsorg bör tillförsäkras tillräckliga resurser för att kunna fullgöra sin tillsyn av den nya boendeformen stödboende och tillkännager detta för regeringen.

Stödboende som ny placeringsform för barn och unga

HVB-hem är en bra boendeform för vissa ensamkommande barn, men

Kristdemokraterna anser att fler ensamkommande barn och ungdomar i första hand ska

placeras i familjehem. Eftersom antalet familjehem är begränsat har Kristdemokraterna föreslagit att fler familjehem med beredskap att ta hand om flyktingbarn rekryteras och utbildas. För de barn som ändå inte kan beredas plats i ett familjehem är det viktigt att kommunen kan erbjuda annat lämpligt boende. Hittills har det saknats reglering av något annat boende än familjehem eller HVB-hem, vilket innebär att väldigt många ensamkommande barn placeras i HVB-hem trots att de inte alltid har sådant behov av stöd och vård.

Regeringen föreslår nu, utifrån utredningen ”Boende utanför det egna hemmet – placeringsformer för barn och unga” (SOU 2014:3) att det införs en ny typ av placeringsform för unga mellan 16 och 20 år, ett så kallat stödboende. Boendet är i första hand tänkt för unga personer 18 år och äldre men kan, om särskilda skäl finns, även omfatta barn i åldern 16–17 år. Socialnämnden ska ha ett övergripande ansvar, och en noggrann bedömning ska göras utifrån det enskilda barnets eller den unges behov. I huvudsak bör en placering i ett stödboende endast bli aktuell där barnets eller den unges egen problematik inte ligger till grund för placeringen. Kristdemokraterna är positiva till huvuddragen i regeringens proposition och bedömer att en sådan ny boendeform kan vara ett konkret sätt att underlätta kommunernas uppdrag samtidigt som barnens behov tillgodoses. Den nya reglerade formen för stödboende svarar också mot det faktiska behov som speglats av att flera kommuner redan använder boendeformer de benämner stödboende men för vilka det i dag inte finns någon reglering. Vi välkomnar därför att regeringen föreslår att det inrättas en ny reglerad placeringsform i form av stödboende.

Unga i riskzonen

Vi välkomnar att regeringen lyfter fram att barn och unga som är i riskzonen för att utveckla missbruk eller kriminalitet inte bör bli aktuella för ett stödboende.

Kristdemokraterna menar att inte heller barn och unga som riskerar att försvinna eller riskerar utsättas för människohandel bör komma i fråga för placering i stödboende.

Detta bör således utredas innan placering av ett barn i stödboende genomförs.

Delat boende

Regeringen skriver i propositionen att ett eget boende inte utesluter ett delat boende där barnet eller den unge delar bostad med ett syskon eller med någon annan närstående med vilken den vill bo tillsammans. Vidare utesluter inte heller regeringen att andra mer sammanhållna bostadslösningar kan vara lämpliga såsom ett rum i studentkorridor eller i motsvarande boende på en folkhögskola. Kristdemokraterna menar att dessa

boendeformer inte bara ska kunna vara ett alternativ utan att det även aktivt ska övervägas om det för barnet eller den unge är det bästa boendialternativet.

Individuellt stöd för dem som saknar anhöriga

Regeringen föreslår att närmare bestämmelser om hur det individuella stödet ska utformas bör kunna meddelas i andra föreskrifter än lag. Vi motsätter oss inte detta. Dock är det av största vikt att regleringen av stödet utformas så att särskild vikt också läggs vid behoven hos de barn och unga som helt saknar eller har mycket svaga band till vuxna personer i sitt närområde. Vi välkomnar att regeringen särskilt lyfter fram det känslomässiga stödet och vikten av stöd i att upprätthålla och knyta kontakten med anhöriga men vill i detta sammanhang särskilt lyfta fram riskerna för de barn som helt saknar anhöriga. Deras behov ska också särskilt beaktas när det gäller omfattningen av personaltäthet och anpassning av tider för behov av bemanning.

Möjlighet att sköta sin ekonomi

Syftet med den nya boendeformen stödboende är att boendeformen bättre ska vara anpassad till behoven hos det barn och den unge som är på väg in i vuxenlivet och för att denne bättre ska kunna förbereda sig på ett mer självständigt liv. En viktig del i detta är att kunna sköta ett hushåll och hantera sin ekonomi. Regeringen anser att precis som för ett barn som är placerat i HVB ska det kommunala organ som ansvarar för vårdkostnaden få barnbidraget som ett bidrag för vårdkostnaden. Barn som är placerade i HVB får normalt en fickpeng eller en flitpeng i enlighet med det avtal som gäller för placeringen. Eftersom stödboendet är mer självständigt och det inte regleras i vilken mån det barn för vilket barnbidrag utgår ska få rätt att få del av medlen ser vi risk för att de berörda barnen inte får samma möjlighet som barn placerade i HVB att ha egna medel att använda. Vi menar att det vore olyckligt då det är en avgörande del i att anpassa sig till vuxenlivet och möjligheten till självständighet att barnet har egna medel att förfoga över, på sätt som barn på HVB-hem har.

Uppföljning och utvärdering av den nya boendeformen

I propositionen föreslås att Socialstyrelsen tillsammans med Inspektionen för vård och omsorg (Ivo) ska få i uppdrag att följa upp och utvärdera den nya boendeformen stödboende. Detta är av största vikt och vi välkomnar det. Vi vill understryka att det, mot bakgrund av de risker som flera remissinstanser pekar på, är av största vikt att myndigheterna får i uppdrag att genast återkomma till regeringen om de uppmärksammar sådana brister i utformningen av den nya boendeformen eller i hur den tillämpas ute i kommunerna som innebär att barn och unga riskerar att fara illa.

Resurser för att följa upp boenden för barn

Inspektionen för vård och omsorg (Ivo) ansvarar för en viktig del av uppföljning och utvärdering av verksamheter som berör några av samhällets allra mest utsatta.

Myndigheten har till regeringen påpekat att de med nuvarande nivå av resurser och omfattning av uppdrag inte har förutsättningar att fullfölja de viktiga åtaganden de har.

Inte minst i samband med att denna nya boendeform införs är det av största vikt att myndigheten har tillräckliga resurser för att kunna fullgöra de utökade uppgifterna. Vi utgår därför från att regeringen tillförsäkrar myndigheten de resurser som krävs för detta ändamål.

Emma Henriksson (KD)

Annika Eclund (KD)

Lars-Axel Nordell (KD)

Magnus Oscarsson (KD)

Larry Söder (KD)

Roland Utbult (KD)